

Vides pārraudzības
valsts birojs

ES Ekomarķējuma atpazīstamība Latvijā

Iveta Jēgere, Edīte Timšane

Vides pārraudzības
valsts birojs

Kas ir ES Ekomarķējums, kādās produktu grupās tas tiek piešķirts?

Kā piešķir ES Ekomarķējumu (kādām prasībām produktiem jāatbilst un kā vērtē atbilstību)?

Kā atpazīt ES Ekomarķējumu un kādiem produktiem tas līdz šim jau piešķirts Latvijā?

Vides pārraudzības
valsts birojs

Kas ir ES Ekomarķējums?

ES Ekomarķējums ir I tipa vai ISO 14024 ekomarķējums*, kas nozīmē, ka :

- Piešķiršanas kritērijus nosaka neatkarīga iestāde un tos pārrauga ar sertifikācijas un auditēšanas palīdzību;
- marķējums atbilst šādiem nosacījumiem:
 - prasības marķējumam balstītas uz zinātniskiem datiem;
 - Ekomarķējuma kritēriji izstrādāti - piedaloties dažādām ieinteresētajām pusēm (iestādēm, patērētājiem, ražotājiem, izplatītājiem un NVO);
 - ekomarķējums ir pieejams visām ieinteresētajām pusēm.

* skat. standartu LVS EN ISO 14024:2001 "Vides marķējumi un deklarācijas - Pirmā tipa vides deklarācijas - Principi un procedūras"

Vides pārraudzības
valsts birojs

Kas ir ES Ekomarķējums? (2)

- ES Ekomarķējuma sistēma izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu, saskaņā ar kuru:
 - ES Ekomarķējums ir daļa no **ES vienotās politikas** ilgtspējīga patēriņa un ražošanas jomā.
 - ES Ekomarķējuma prasības attiecas uz produktu radītās ietekmes uz vidi svarīgākajiem aspektiem visā aprites ciklā.
 - ES Ekomarķējuma mērķis ir samazināt patēriņa un ražošanas negatīvo ietekmi uz vidi, veselību, klimatu un dabas resursiem.
 - Minētā sistēma ir izstrādāta, lai ar ES Ekomarķējuma palīdzību popularizētu produktus, kuri atbilst labiem ekoloģiskajiem raksturlielumiem.

Vides pārraudzības
valsts birojs

Kādās produktu grupās ES Ekomarķējums tiek piešķirts?

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 :

- Vides prasības (**kritērijus**) ES Ekomarķējuma piešķiršanai nosaka katrai produktu grupai atsevišķi, ņemot vērā attiecīgajai produktu grupai raksturīgās negatīvās ietekmes.
- ES Ekomarķējuma kritērijus izstrādā atbilstoši Regulā (EK) 66/2010 paredzētajai procedūrai, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem un **ņemot vērā visu produkta aprites ciklu**.
- ES Ekomarķējuma kritēriju izstrādē un apspriešanā piedalās Eiropas Komisijas izveidota Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteja (sastāvā ir pārstāvji no visu dalībvalstu kompetentām iestādēm un citām ieinteresētām personām, tostarp patērētāju un vides NVO).
- ES Ekomarķējuma kritērijus katrai produktu grupai apstiprina ar **Eiropas Komisijas lēmumu**.

Vides pārraudzības
valsts birojs

Produktu grupas

- ★ noskalojami kosmētikas līdzekļi
 - absorbējoši higiēnas produkti
- ★ cietā seguma tīrīšanas līdzekļi (Iepriekš: Universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi)
 - trauku mazgājamās mašīnās lietojamie mazgāšanas līdzekļi
 - rūpniecībā un iestādēs izmantojami trauku mazgāšanas līdzekļi, kas paredzēti trauku mazgājamām mašīnām
- ★ līdzekļi trauku mazgāšanai ar rokām
 - veļas mazgāšanas līdzekļi
 - rūpniecībā un iestādēs izmantojami veļas mazgāšanas līdzekļi
- tekstilizstrādājumi
- apavi
- iekšdarbu un ārdarbu krāsas un lakas
- attēlveides iekārtas
- personālie datori, piezīmjdatori un planšetdatori
- televizori
- koksnes, korķa un bambusa materiālu grīdas segumi
- cietie segumi
- koka mēbeles
- augšanas substrāti, augsnes ielabotāji un mulča
- ūdens sildītāji
- lubrikanti
- gultas matračī
- sanitārtehniskā armatūra
- klozetpodī un pisuāri
- pārstrādāta papīra izstrādājumi
- avižpapīrs
- apdrukāts papīrs
- kopēšanas un zīmēšanas papīrs
- salvešpapīrs
- tūristu mītnes pakalpojums
- telpu uzkopšanas pakalpojumi

[Sīkāka informācija par atsevišķu grupu kritērijiem pieejama VPVB mājaslapā](#)

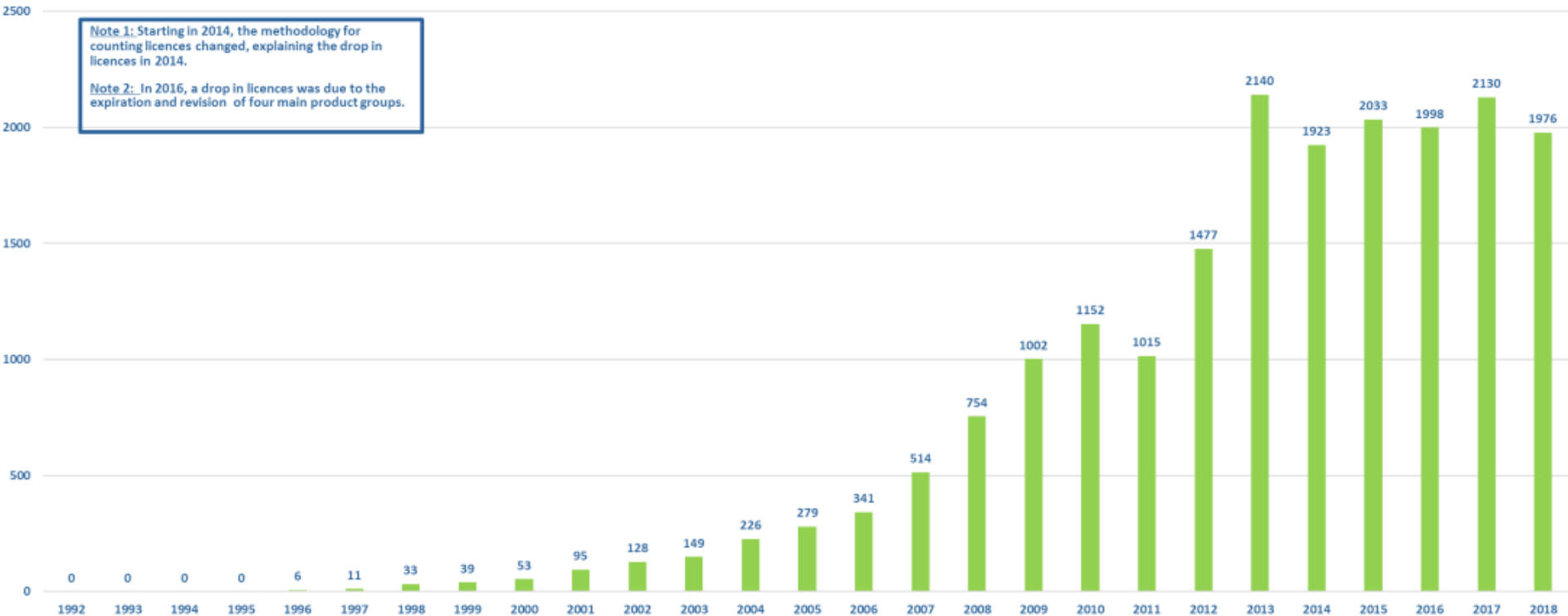

Vides pārraudzības
valsts birojs

Licenču skaits dalībvalstīs laika posmā no 1992. līdz 2018.gadam

EVOLUTION OF THE NUMBER OF EU ECOLABEL LICENCES FROM 1992 - 2018

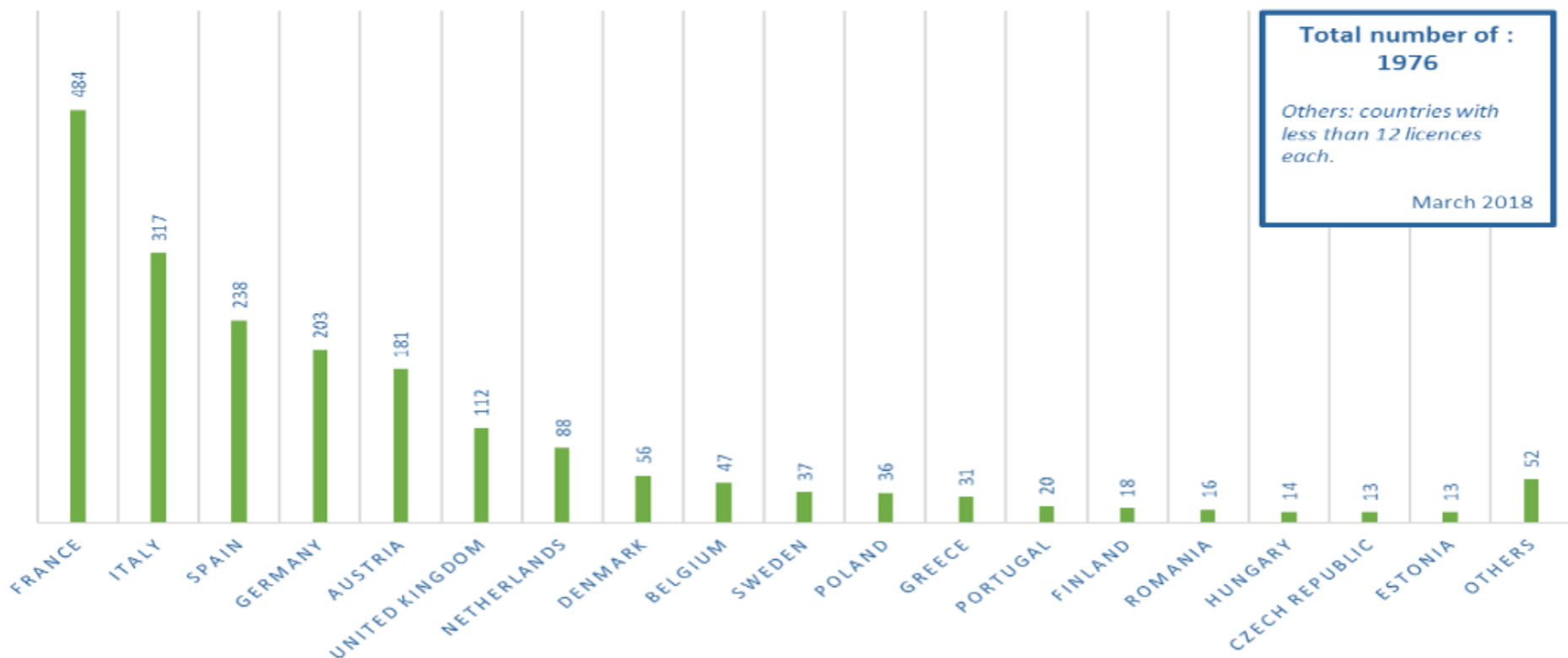

Vides pārraudzības
valsts birojs

Licenču skaits katrā dalībvalstī

TOTAL EU ECOLABEL LICENCES PER COUNTRY

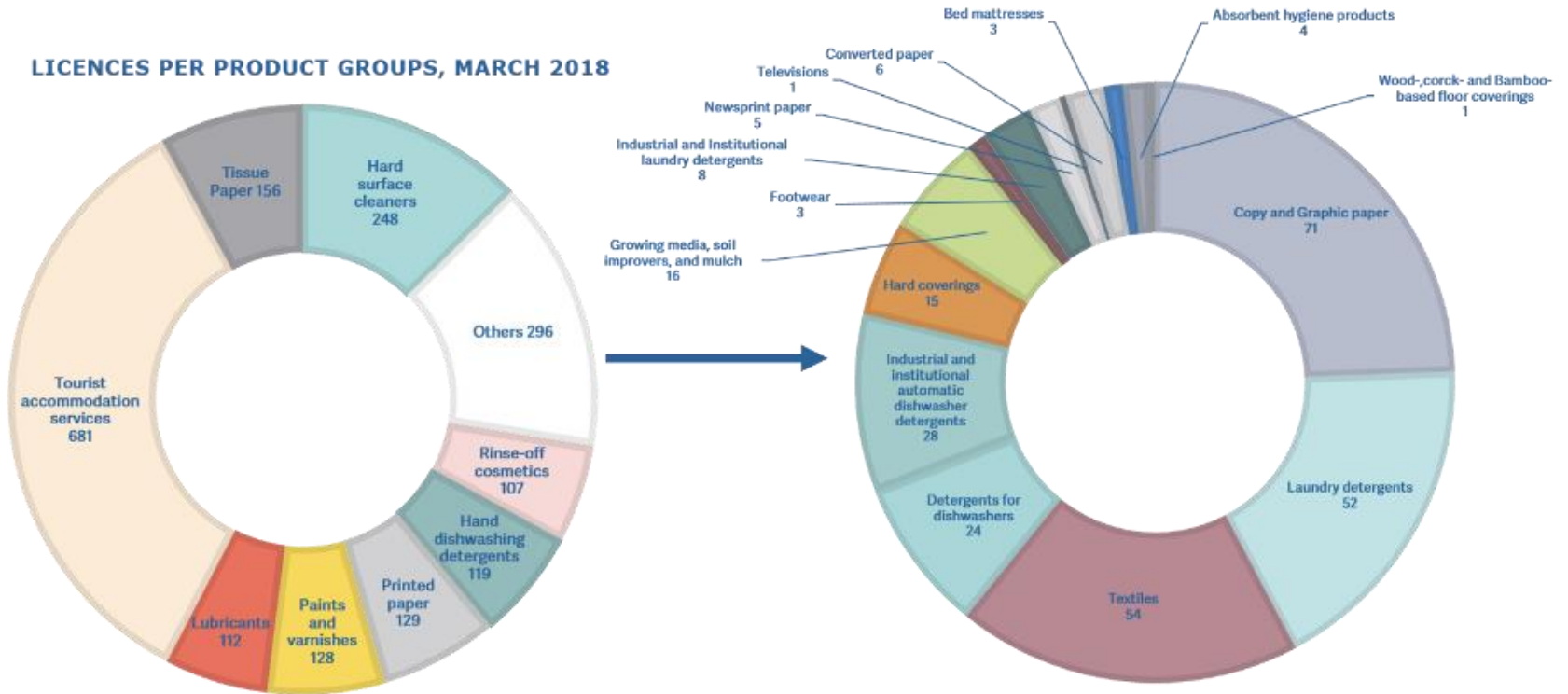

Vides pārraudzības
valsts birojs

Licenču skaits produktu grupās

LICENCES PER PRODUCT GROUPS, MARCH 2018

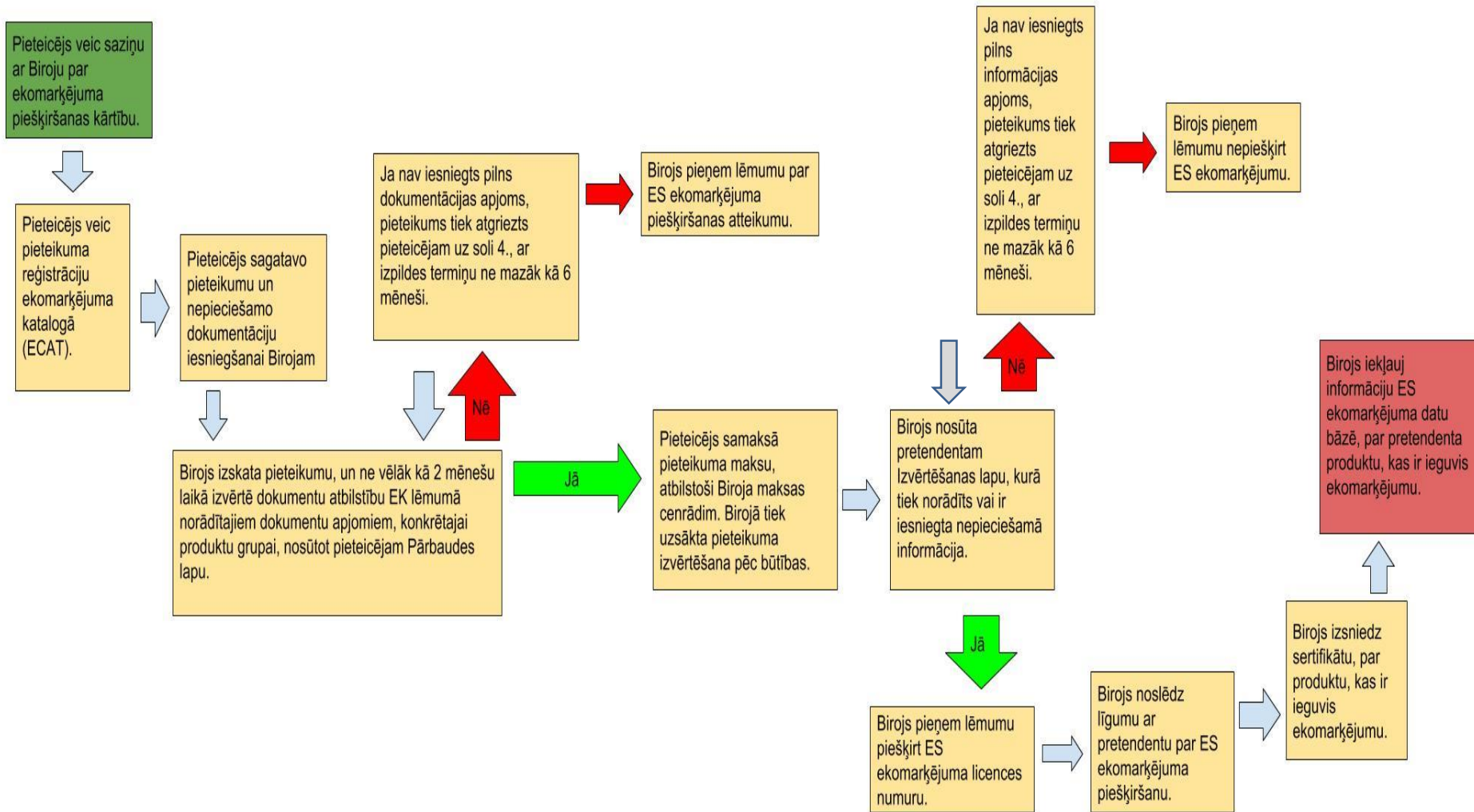
Vides pārraudzības
valsts birojs

Kā piešķir ES Ekomarķējumu (kādām prasībām produktiem jāatbilst un kā vērtē atbilstību)?

Vides pārraudzības
valsts birojs

ES Ekomarķējuma piešķiršanas kārtība

Vides pārraudzības
valsts birojs

Produktu grupu kritēriji (piemērs)

[KOMISIJAS LĒMUMS \(ES\) 2017/1214 \(2017. gada 23. jūnijs\), ar ko nosaka ES ekomarķējuma kritērijus līdzekļiem trauku mazgāšanai ar rokām](#)

Produktu grupa aptver kā mājsaimniecībām, tā profesionāliem lietojumiem paredzētus produktus. Šie produkti ir ķīmisko vielu maisījumi un nesatur ražotāja tīši pievienotus mikroorganismus.

Kritēriji noteikti šādās jomās:

1. Toksiskums ūdens organismiem
2. Bioloģiskās noārdīšanās spēja
3. Ilgtspējīga palmu eļļas, palmu kodolu eļļas un to atvasinājumu ieguve
- 4. Aizliegtas un ierobežota lietojuma vielas ***
5. Iepakojums
6. Piemērotība lietošanai
- 7. Informācija patērētājiem ***
8. Informācija uz ES ekomarķējuma

** Sasauca ar prasībām, kas attiecīgajai produktu grupai noteiktas ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”*

Vides pārraudzības
valsts birojs

5.kritērijs. Aizliegtā vai ierobežota lietojuma vielas un maisījumi

a) Konkrētas aizliegtas un ierobežota lietojuma vielas

Produkta sastāvā un tajā iekļauta maisījuma sastāvā nedrīkst iekļaut šajā punktā norādītās aizliegtās un ierobežota lietojuma vielas.

b) Bīstamās vielas

Galaprodukts nevar būt klasificēts un marķēts kā akūti toksisks, kā tāds, kuram ir toksiska ietekme uz konkrētu mērķorgānu, kā elpceļu vai ādas sensibilizators, kā tāds, kam ir kancerogēna, mutagēna vai toksiska ietekme uz reproduktīvo funkciju vai kā bīstams ūdens videi, kā definēts šā punkta 2. tabulā.

Neviena no šīm vielām, kuru koncentrācija galaproduktā ir lielāka nekā 0,010 % (masas) tādā formā (formās) vai fizikālā stāvoklī (stāvokļos), kādā tās ir produkta sastāvā, neatbilst kritērijiem, lai tās klasificētu ar vienu, vai vairākiem 2. tabulā minētajiem bīstamības apzīmējumiem.

c) Vielās, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)

Galaprodukts nedrīkst saturēt izmantotās vielas, kuras ir identificētas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1907/2006 59. panta 1. punktā aprakstītajai procedūrai, ar kuru veido tādu vielu sarakstu, kas rada ļoti lielas bažas.

d) Smaržvielas

Visām izmantotajām vielām, kas pievienotas produktam kā smaržvielas, jābūt ražotām un ar tām jārikojas atbilstīgi Starptautiskās Smaržvielu asociācijas (IFRA) prakses kodeksam. Smaržvielas nedrīkst izmantot tādu līdzekļu sastāvā trauku mazgāšanai ar rokām, kas paredzēti profesionāliem lietojumiem.

e) Konservanti

Konservantus produktā var iekļaut tikai šā produkta saglabāšanai un tikai šim nolūkam piemērotās devās. Produkts var saturēt konservantus, ja tie nav bioakumulatīvi.

f) Krāsvielas.

Produktā esošās krāsvielas nedrīkst būt bioakumulatīvas;

g) Fermenti

Atļauts izmantot tikai kapsulētus fermentus (cietā veidā) un fermentus šķidrums veidā.

h) Kodīgums

Galaprodukts nedrīkst būt klasificēts kā "Kodīgs" (C) maisījums (H314, izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus) vai kā "Ādai kodīgs/kairinošs, 1.A, 1.B, 1.C kategorija" maisījums atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008.

Vides pārraudzības
valsts birojs

7. kritērijs. Informācija patērētājiem

Produktam pievieno instrukcijas, kā to pareizi lietot, lai panāktu pēc iespējas lielāku produkta efektivitāti un līdz minimumam samazinātu atkritumu rašanos, un samazinātu ūdens piesārņošanu un resursu izmantošanu.

a) Dozēšanas instrukcijas - norāda ieteicamo devu, kā arī veic atbilstošus pasākumus, lai palīdzētu patērētājiem ievērot ieteiktās devas, sniedzot dozēšanas instrukcijas un nodrošinot ērtu dozēšanas sistēmu (piem., vāciņus).

b) Informācija par iepakojuma iznīcināšanu - primārā iepakojuma jābūt informācijai par iepakojuma atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un pareizu iznīcināšanu.

c) Vides informācija - jābūt tekstam par to, ka ir svarīgi izmantot produktu pareizās devas, un informācijai par zemāko ieteicamo temperatūru, lai līdz minimumam samazinātu enerģijas un ūdens patēriņu un samazinātu ūdens piesārņošanu.

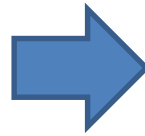
Vides pārraudzības
valsts birojs

Kā atpazīt ES Ekomarķējumu un kādiem
produktiem tas līdz šim jau piešķirts
Latvijā?

Vides pārraudzības
valsts birojs

ES Ekomarķējuma logo

Vides pārraudzības
valsts birojs

Correct: ✓

Example 1: Black and white

There shall be a black border around the logo).

Black on white background

Correct: ✓

Example 2: White and black

There shall be a white border around the logo.

White on black background

Correct: ✓

Example 3: The monochrome logo colour is the same as the packaging or background colour

(As long as the logo's borders remain either black or white, its background colour within the frame can be the same as the background colour outside of the frame (i.e. its packaging). The black version of the logo shall be used on a light coloured background while the white version of the logo shall be used on a dark coloured background. The logo's background may not be patterned).

Black or white on a coloured background (not patterned).

Pieņemamas arī melnbaltas un monohromatiskas
krāsu kombinācijas

Vides pārraudzības
valsts birojs

Licences numurs

EU Ecolabel : XXXX/YYY/ZZZZ

ES dalībvalsts kods

Produktu grupas kods
(vienmēr sastāvēs no 3 cipariem)

Kompetentās iestādes piešķirtais
numurs

EU Ecolabel: XXXX/046/ZZZZ

Vides pārraudzības
valsts birojs

Produkta meklēšana katalogā pēc...

EUROPEAN COMMISSION

European Commission > Environment > Ecolabel Catalogue

Tourist Accommodation Catalogue

The EU Ecolabel Product Catalogue

The EU Ecolabel covers a wide range of product groups, from major areas of manufacturing to tourist accommodation services. Surf the EU Ecolabel Product Catalogue to find out more information about environmentally friendly high quality products and where you can find them!

Produkta koda

Quick Search

Use the licence number near the EU Ecolabel logo or enter company or product name to search for individual products

EU Ecolabel Videos

Produktu grupas

Or use the [Criteria for your Product Group](#) below for comprehensive search results:

- Cleaning Up
- Do-It-Yourself
- Furniture
- Household appliances
- Other Household Items
- Personal care products

- Coverings
- Electronic Equipment
- Gardening
- Lubricants
- Paper Products
- Textiles and footwear

Vides pārraudzības
valsts birojs

Veiksmes stāsti

Kategorija: Līdzekļi trauku mazgāšanai ar rokām

Spodriba Latvija AS

Sonata Enterprise Inc

eco Seal FOR NATURE
Traukiem
(500 ml)
LV/19/01002

TRI-BIO NATURAL ECO
DISHWASHING LIQUID
(0,42 l; 0,84 l; 2,84 l)
LV/019/02002

eco Seal FOR NATURE
Balzams traukiem
(500 ml)
LV/19/01001

TRI-BIO NATURAL ECO
DISHWASHING BALSAM
(0,42 l; 0,84 l)
LV/019/02002

Vides pārraudzības
valsts birojs

Veiksmes stāsti

Kategorija: Noskalojamie kosmētikas līdzekļi Spodrība Latvija AS

eco Seal FOR NATURE
krēmziepes
(310 ml)
LV/30/01001

eco Seal FOR NATURE
šampūns
(250 ml)
LV/30/01001

eco Seal FOR NATURE
ziepes
(310 ml)
LV/30/01001

eco Seal FOR NATURE
dušas želeja
(250 ml)
LV/30/01001

Vides pārraudzības
valsts birojs

Veiksmes stāsti

Kategorija: Cietā seguma tīrīšanas līdzekļi

Spodriba Latvija AS

eco Seal FOR NATURE
WC
(700 ml)
LV/020/01001

eco Seal FOR NATURE
Grīdām
(1 l; 5 l)
LV/020/01001

eco Seal FOR NATURE
Universāls
(780 ml)
LV/020/01001

Vides pārraudzības
valsts birojs

Noderīgi!

[Produktu grupas, to kritēriji VPVB mājaslapa](#)

[ES Produktu grupas](#)

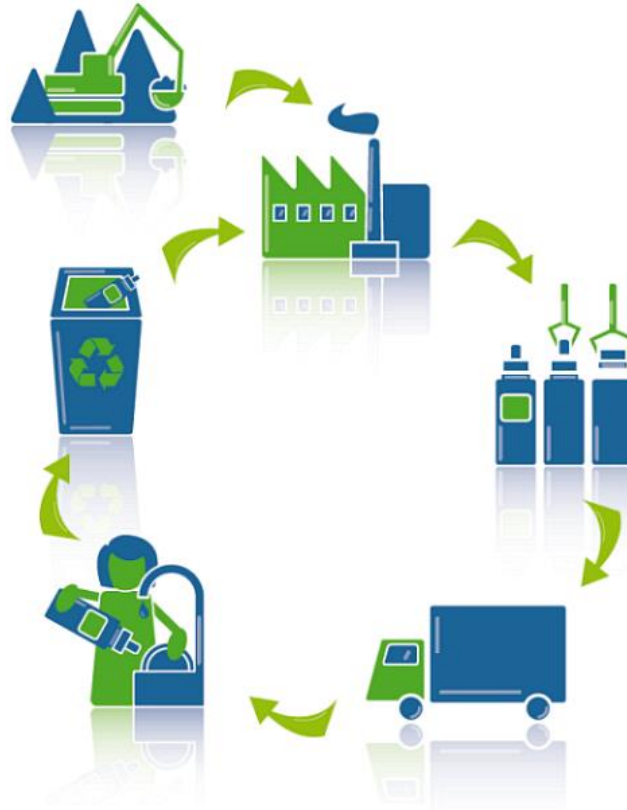
[ES Produktu katalogs](#)

[Eiropas Parlamenta un Padomes regula \(EK\) Nr. 66/2010](#)

[ES Ekomarķējuma vadlīnijas](#)

Vides pārraudzības
valsts birojs

**Paldies par uzmanību!
Jautājumi?**

